

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Львівського державного
університету внутрішніх справ
доктор юридичних наук, професор

Дмитро ШВЕЦЬ

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації Антона МАЛАНЧУКА на тему
«Управлінський механізм забезпечення соціально-економічної безпеки
підприємства в умовах впливу загроз»,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії
у галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
за спеціальністю 073 «Менеджмент» (міждисциплінарна освітньо-наукова
програма «Економічна безпека соціально-економічних систем» за
спеціальностями 073 «Менеджмент», 051 «Економіка»)**

Кафедра менеджменту та економічної безпеки навчально-наукового інституту управління, психології та безпеки Львівського державного університету внутрішніх справ, заслухавши на розширеному засіданні публічну презентацію наукових результатів дисертації Антона МАЛАНЧУКА на тему «Управлінський механізм забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства в умовах впливу загроз», а також оцінку рецензентів та учасників фахового семінару, проведеного 02 березня 2026 року, констатує наступне:

Актуальність теми дисертації визначається тим, що сучасний етап розвитку економіки характеризується посиленням нестабільності, зростанням рівня невизначеності та загрозливих впливів на діяльність підприємств, що обумовлено глобалізаційними процесами, циклічними коливаннями економіки, трансформацією ринкових відносин, цифровізацією бізнес-процесів, а також воєнними, політичними та соціальними викликами. За таких умов питання забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства набуває особливої актуальності, оскільки безпосередньо пов'язане зі збереженням його стійкості, конкурентоспроможності та здатності до сталого розвитку.

Соціально-економічна безпека підприємства формується під впливом комплексу внутрішніх і зовнішніх загроз, серед яких фінансові ризики, кадрова нестабільність, зниження соціальної захищеності персоналу, порушення

виробничо-логістичних зв'язків, інституційні дисбаланси, інформаційні та репутаційні загрози. Неврахування соціального складника безпеки або фрагментарне реагування на загрози знижує ефективність управлінських рішень і підвищує вразливість підприємств до кризових явищ.

Ключову роль у нейтралізації зазначених загроз відіграє управлінський механізм забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства, який має поєднувати стратегічні, організаційні, економічні та соціальні інструменти управління. Водночас результати аналізу наукових досліджень свідчать про відсутність єдиного підходу до формування цілісного управлінського механізму соціально-економічної безпеки, недостатню інтеграцію безпекових аспектів у систему корпоративного управління та обмежене врахування динаміки й взаємозалежності загроз.

Особливої актуальності зазначена проблематика набуває в умовах впливу кризових і системних загроз, коли традиційні управлінські інструменти виявляються малоєфективними, а потреба у превентивному, адаптивному та проактивному управлінні безпекою зростає. Це вимагає наукового обґрунтування методів і важелів управління соціально-економічною безпекою підприємства з урахуванням змін зовнішнього середовища, поведінкових чинників та соціальної відповідальності бізнесу.

З огляду на зазначене, актуалізується необхідність поглиблення теоретико-методичних засад і розроблення прикладних рекомендацій щодо формування та реалізації управлінського механізму забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства в умовах впливу загроз, що зумовлює наукову новизну та практичну значущість обраної теми дисертаційного дослідження.

Дисертацію виконано відповідно до планів науково-дослідних робіт Львівського державного університету внутрішніх справ в межах теми науково-дослідної роботи «Економічна безпека соціально-економічних систем: проблеми теорії та практики» (0121U112498, 0124U004437).

Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційного дослідження є наукове обґрунтування теоретико-методичних положень та розробка практичних рекомендацій щодо формування реалізації управлінського механізму забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства в умовах впливу сучасних загроз.

Досягнення обраної мети обумовило необхідність вирішення таких *завдань*:

– сформулювати теоретичне підґрунтя забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства;

– визначити методичні засади формування управлінського механізму забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства в умовах впливу сучасних загроз;

– обґрунтувати теоретико-методичний підхід до впливу основних факторів на ключові соціально-економічні показники діяльності підприємств;

– запропонувати науково-практичний підхід щодо визначення рівня ефективності управління соціально-економічною безпекою підприємства;

– сформуванати механізм інформаційно-аналітичного забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства в умовах впливу сучасних загроз;

– розробити модель визначення зміни впливу сучасних загроз на реалізацію управлінського механізму забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства;

– запропонувати технологію моделювання управлінського механізму забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства в умовах впливу сучасних загроз.

Об'єкт дослідження – процес формування та реалізації управлінського механізму забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства в умовах впливу сучасних загроз.

Предмет дослідження – теоретико-методичні, наукові та прикладні положення формування та реалізації управлінського механізму забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства в умовах впливу сучасних загроз.

Методи дослідження. У основу методології дисертаційної роботи покладено системний підхід, у межах якого застосовано такі методи: *індукції та дедукції, порівняння і систематизації* – при дослідженні сутнісних характеристик та еволюції базових понять; *аналізу та синтезу* – для окреслення тенденцій що характеризують соціально-економічну складову діяльності сучасних підприємств України; *непараметричні статистичні* – для оцінювання суттєвості впливу зовнішніх і внутрішніх факторів на соціально-економічну безпеку підприємства; *анкетування та експертного аналізу* – для створення переліку базових індикаторів, групування їх по основним соціальним й економічним складовим, встановлення відповідної шкали та вагових значення при оцінюванні ефективності управління соціально-економічною безпекою підприємства; *моделювання* – для підвищення ефективності функціонування управлінського механізму забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства в умовах впливу сучасних загроз; *лінійної множинної регресії* – для оцінки впливу основних факторів на ключові соціально-економічні показники діяльності підприємств; *метод аналізу ієрархій і парних порівнянь* – для визначення визначення зміни впливу сучасних загроз на реалізацію управлінського механізму забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства; *методологія IDEF* – для формування моделі підтримки функціонування управлінського механізму забезпечення соціально-економічної безпеки; *морфологічного аналізу* – для уточнення понятійно-категоріального апарату за проблемою; *графічний* – під час наочного подання теоретичного та методичного матеріалу; *історико-логічний* – для дослідження еволюції теорій і практик дотичних процесу формування та реалізації управлінського механізму забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства в умовах впливу сучасних загроз; *абстрактно-логічний* – для теоретичних узагальнень і висновків дослідження.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти України, провідна науково-практична література, статистичні дані Державної служби статистики України, звітність і первинна документація логістичних підприємств, результати анкетування, ресурси мережі Інтернет.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у поглибленні та розвитку теоретико-методичних положень і розробленні науково-методичних рекомендацій з підвищення ефективності управлінського механізму забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства в умовах впливу сучасних загроз. У процесі дослідження одержано такі найсуттєвіші результати:

удосконалено:

– теоретико-методичний підхід впливу основних факторів на ключові соціально-економічні показники діяльності підприємств, що на відміну від інших, враховує як макроекономічні, так і соціальні фактори, а також галузеві показники для формування відповідного агрегованого інтегрального індексу, який відображає загальний рівень соціально-економічної активності та завдяки застосуванню методу множинної регресії уможливорює ідентифікацію факторів, які спричиняють зміни;

– науково-практичний підхід щодо визначення рівня ефективності управління соціально-економічною безпекою підприємства, що, на відміну від існуючих підходів, орієнтованих переважно на окремі кількісні або якісні метрики, забезпечує цілісну та об'єктивну оцінку рівня реалізації управлінських заходів забезпечення соціально-економічної безпеки (окремо згруповані індикатори за економічною і соціальною складовими) та має практичну цінність (застосовано на діючих підприємствах хімічної промисловості) для виявлення динаміки змін загального інтегрального показника за кожною складовою за відповідний проміжок часу;

– технологію моделювання реалізації управлінського механізму забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства в умовах впливу сучасних загроз, яка вирізняється від інших шляхом застосування методології IDEF0 для декомпозиції та графічної візуалізації процесів і підпроцесів зазначеного механізму з урахуванням негативного впливу цих загроз, що, дозволило сформувати науково обґрунтовану універсальну модель оптимізації безпекових управлінських процедур і має важливе теоретичне та практичне значення для вдосконалення системи забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства.

набули подальшого розвитку:

– теоретичні положення забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства, які у порівнянні із відомими, визначають змістовне наповнення таких понять як «економічна безпека підприємства», «соціальна безпека підприємства» та логічно поєднує їх сутність для визначення поняття «соціально-економічна безпека підприємства», що уможливило формування теоретико-імітаційної моделі забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства;

– методичні засади формування управлінського механізму забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства в умовах впливу сучасних загроз, які вирізняються від подібним переліком функціональних складових, засадами та визначеними компонентами, що разом дозволили визначити місце та послідовність реалізації основних етапів формування управлінського механізму в системі забезпечення соціально-економічної безпеки;

– механізм інформаційно-аналітичного забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства в умовах впливу сучасних загроз, який на відмінну від інших, інтегрує системи обліку, аудиту та аналізу як ядро інформаційної підтримки та визначає ключові інформаційні потоки, забезпечуючи при цьому цілісне, оперативне та релевантне інформаційне підґрунтя для ухвалення ефективних управлінських рішень і підвищення рівня соціально-економічної безпеки підприємства;

– модель визначення зміни впливу сучасних загроз на реалізацію управлінського механізму забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства, яка вирізняється шляхом розподілу ідентифікованих загроз на внутрішні та зовнішні та застосування експертних оцінок за допомогою методу парних порівнянь для прогнозування сценаріїв можливого посилення, відсутності змін або послаблення їхнього негативного впливу, що, на відміну від існуючих статичних підходів до оцінювання, забезпечує адаптивне переналаштування пріоритетів управлінського механізму на актуальні загрози.

Теоретичне значення одержаних результатів полягає у формуванні наукового підходу щодо розвитку теоретичних та методичних засад, які в сукупності вирішують важливе наукове завдання щодо побудови управлінського механізму забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства в умовах впливу загроз.

Практичне значення отриманих результатів в обґрунтуванні рекомендацій щодо формування інноваційно-безпекового потенціалу логістичного підприємства. Теоретичні висновки, науково-практичні рекомендації та інші результати наукових досліджень, викладені в дисертаційній роботі, безпосередньо використані такими підприємствами: ТОВ «ІНСТАПЛАСТ» (Довідка про впровадження № 4/2025 від 03.11.2025), ТОВ «Гал-Дизайн» (Довідка про впровадження № 08.09.2025/1 від 08.09.2025), ТОВ «Писанка» (Довідка про впровадження № 3-2025 від 02.10.2025), ТОВ «Лімасо Транс» (Довідка про впровадження № 092025-1.1 від 08.09.2025).

Наукові розробки та теоретичні узагальнення дисертаційної роботи впроваджені в освітній процес та наукову діяльність Львівського державного університету внутрішніх справ (Акт про впровадження результатів дисертації в наукову діяльність ЛьвДУВС № 24 від 24.09.2025, Акт про впровадження результатів дисертації у освітній процес ЛьвДУВС № 64 від 24.09.2025).

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається з анотації українською та англійською мовами, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (209 найменувань на 21 сторінках) і 9 додатків, розміщених на 16 сторінках. Загальний обсяг наукової роботи становить 219 сторінок, із яких основний текст – 173 сторінки, які містять 38 рисунків і 30 таблиць.

Особистий внесок здобувачка. Сформульовані в дисертації положення, узагальнення, висновки, рекомендації, пропозиції обґрунтовані на підставі особистих досліджень у результаті опрацювання та аналізу наукових, нормативних і статистичних джерел.

Апробація результатів дисертації. Основні результати дисертації доповідалися та обговорювалися на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, круглих столах та семінарах: Науково-практичний семінар «Фінансові розслідування як інструмент зміцнення економічної безпеки», ЛьвДУВС (м. Львів, 24 листопада 2022 р.); Міжвузівська науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених «Соціально-економічний розвиток і безпека України: стан та перспективи» (м. Львів, 23 березня 2023 р.); Міжнародний круглий стіл «Обліково-фінансовий механізм в системі менеджменту» (м. Познань, Польща, 17 листопада 2023 р.); Науково-практичний семінар, «Фінансова безпека: теоретичні та прикладні аспекти» ЛьвДУВС (м. Львів, 23 листопада 2023 р.); Scientific Center of Innovative Research «International Conference on Corporation Management» (June 29, 2023, Estonia); Всеукраїнська наукова конференція здобувачів вищої освіти «Механізм функціонування громадянського суспільства в умовах війни» (м. Львів, 24 листопада 2023 р.); Scientific Center of Innovative Research «3rd International Conference on economics, accounting and finance» (December 15, 2023, Estonia); Міжвузівська науково-практична конференція «Актуальні проблеми менеджменту та маркетингу в умовах невизначеності» (м. Львів, 15 грудня 2023 р.); Міжвузівська науково-практична конференція здобувачів вищої освіти і молодих вчених «Соціально-економічний розвиток і безпека України» (м. Львів, 22 березня 2024 р.); Безпекові аспекти управління організаціями в умовах війни та повоєнної відбудови держави: Круглий стіл «Безпекові аспекти управління організаціями в умовах війни та повоєнної відбудови держави» (м. Львів, 10 травня 2024 р.); Міжнародний суспільно-економічний форум «Компетенції майбутнього- виклики і загрози в епоху штучного інтелекту» (м. Познань, Республіка Польща, 24 жовтня 2024 р.); Науково-практичний семінар «Фінансова розвідка: реалії та перспективи в умовах викликів воєнного часу» (м. Львів, 15 листопада 2024 р.); Всеукраїнська наукова конференція здобувачів вищої освіти «Механізм функціонування громадянського суспільства в умовах війни» (м. Львів, 22 листопада 2024 р.); Міжнародна науково-практична конференція «Сучасна парадигма економічної безпеки: інноваційні механізми імплементації» (м. Львів, 30 січня 2025 р.); XIV Міжнародна науково-практична конференція молодих учених та студентів «Наукові дослідження молоді з проблем європейської інтеграції» (м. Львів, 04 квітня 2025 р.); X міжнародна науково-практична конференція «Сталий розвиток аграрної сфери: інженерно-економічне забезпечення» (м. Бережани, 10 квітня 2025 р.).

Публікації. Положення та висновки, сформульовані у дисертації, опубліковано у 14 наукових працях, серед яких: 1 стаття індексована наукометричною базою SCOPUS; 4 статті у наукових фахових виданнях України категорії «Б»; 9 наукових праць у збірниках за матеріалами конференцій, що засвідчують апробацію матеріалів дисертації.

Результати дослідження попередньо оприлюднено у публікаціях здобувача за темою дисертації:

Праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації

1. Маланчук А. М. Характеристика основних засад управлінського механізму забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 4(10). С. 30-36. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-4\(10\)-30-36](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-4(10)-30-36)

2. Копытко М., Malanchuk A. Study of the essence of socio-economic security of an enterprise in the modern conditions of development. *Вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія економічна*, 2023. № 4. С.18-22. DOI: <https://doi.org/10.32782/2311-844X/2023-1-3> *Особистий внесок здобувача: визначено суть й зміст соціально-економічної безпеки підприємства.*

3. Копитко М.І., Маланчук А.М. Соціально-психологічне управління підприємством в умовах сталого розвитку та негативного впливу сучасних загроз. *Вісник науки та освіти*. Вип. № 1(19) 2024. С. 1576-1586 DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-1\(19\)-1576-1586](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-1(19)-1576-1586) *Особистий внесок здобувача: охарактеризовано вагомість та небезпеку сучасних загроз для системи управління підприємством.*

4. Копытко М., Liubokhynets L., Panchenko V., Moysa T., Malanchuk A. Formation of a personnel management system as a factor of increasing competitiveness and the enterprise security level in the context of digital transformation and new legal challenges *Social & Legal Studios*, 7(1), 2024.210-220. DOI: <https://doi.org/10.32518/sals1.2024.210> *Особистий внесок здобувача: обґрунтовано суть процесу формування системи управління персоналом в контексті забезпечення належного рівня безпеки.*

5. Копитко М.І., Маланчук А.М. Економічне оцінювання та управління ризиками на основі проведення кадрового аудиту для підвищення ефективності керівних систем бізнес-процесів підприємств. *Успіхи і досягнення у науці*. 2024. № 10 (10). С. 459-468. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-10\(10\)-459-468](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-10(10)-459-468) *Особистий внесок здобувача: обґрунтовано місце управління ризиками в системі підвищення ефективності керівних механізмів бізнес-процесів сучасного підприємства.*

Праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

6. Маланчук А. Теоретичні аспекти сутності управлінського механізму забезпечення безпеки. *Соціально-економічний розвиток і безпека України: стан та перспективи*: матеріали міжвузівської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених (м. Львів, 23 березня 2023 р.). Львів: ЛьвДУВС, 2023. С.78-79.

7. Копытко М., Malanchuk A. Study of the features of socio-economic security of the enterprise. International Conference on Corporation Management-2023, (June 29, 2023, Estonia, Tallinn, Scientific Center of Innovative Research) URL:<https://conf.scnchub.com/index.php/ICCM/ICCM-2023/paper/view/543>

8. Маланчук А. Сутність підтримки функціонування управлінського механізму забезпечення соціально-економічної безпеки. *Механізм функціонування громадянського суспільства в умовах війни (осінні читання)*: збірник тез

Всеукраїнської наукової конференції здобувачів вищої освіти (м. Львів, 24 листопада 2023 р.). Львів: ЛьвДУВС, 2023. 468 с. С. 260-262.

9. Kopytko M., Sylkin O., Malanchuk A. The main determinants of managing the socio-economic security of an enterprise in modern conditions. *3rd International Conference on economics, accounting and finance* (December 15, 2023, Estonia, Tallinn, Scientific Center of Innovative Research) 2023, pp. 20-22

10. Маланчук А.М. Сутність засад формування управлінського механізму забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства в умовах мінливого зовнішнього середовища. *Актуальні проблеми менеджменту та маркетингу в умовах невизначеності: збірник матеріалів міжвузівської науково-практичної конференції* (м. Львів, 15 грудня 2023 р.). Львів: Інтерпрінт-М, 2023. 140 с. С. 147-150

11. Маланчук А. Підвищення рівня соціально-економічної безпеки підприємства в умовах мінливого зовнішнього середовища. *Соціально-економічний розвиток і безпека України: матеріали міжвузівської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених* (м. Львів, 22 березня 2024 р.). Львів: ЛьвДУВС, 2024. 186 с. С. 100-102.

12. Маланчук А.М. Забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства: виклики сьогодення. *Механізм функціонування громадянського суспільства в умовах війни (осінні читання): збірник тез Всеукраїнської наукової конференції здобувачів вищої освіти* (м. Львів, 22 листопада 2024 р.). Львів: ЛьвДУВС, 2024. С. 250-251

13. Маланчук А. Характеристика соціально-економічної безпеки підприємства як складова його стійкості та збалансованості. *Сучасна парадигма економічної безпеки: інноваційні механізми імплементації: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції*. (30 січня 2025 р, м. Кропивницький). Кропивницький: РВВ ЦДУ імені Володимира Винниченка, 2025. Частина I. 271 с. С. 234-235.

14. Копитко М.І., Маланчук А.М. Формування управлінського механізму підприємств на основі врахування концепцій управління для протидії негативному впливу загроз. *Наукові дослідження молоді з проблем європейської інтеграції: збірник тез доповідей XIV Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених та студентів* (4 квітня 2025 року, м. Харків, Україна) 438 с. С. 289-290.

З огляду на викладене, можна резюмувати, що дисертація Антона МАЛАНЧУКА на тему «Управлінський механізм забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства в умовах впливу загроз», подана на здобуття ступеня доктора філософії у галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент» (міждисциплінарна освітньо-наукова програма «Економічна безпека соціально-економічних систем» за спеціальностями 073 «Менеджмент», 051 «Економіка»):

1) містить елементи наукової новизни, а її результати мають теоретичне і практичне значення для вітчизняної економічної науки та безпекознавства;

2) виконана дисертантом самостійно, отримані теоретичні висновки і результати демонструють особисті дослідження автора;

3) відображена в 14-ти публікаціях, зокрема: одній статті у виданні, яке індексоване наукометричною базою SCOPUS, чотирьох статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях, перелік яких затверджено МОН України, а також у дев'яти тезах доповідей на науково-практичних заходах, що демонструє повноту попереднього оприлюднення результатів дослідження;

4) відповідає Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261, Вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а також положенням міждисциплінарної освітньо-наукової програми «Економічна безпека соціально-економічних систем» для підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії – за спеціальностями 073 «Менеджмент», 051 «Економіка» у Львівському державному університеті внутрішніх справ;

5) рекомендується до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у галузі знань **07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент»** (міждисциплінарна освітньо-наукова програма «Економічна безпека соціально-економічних систем»).

**Головуючий на засіданні кафедри:
професор кафедри менеджменту та
економічної безпеки
навчально-наукового інституту управління,
психології та безпеки
Львівського державного
університету внутрішніх справ
доктор економічних наук, професор**

Ярослав ПУШАК